

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIA-595/11 A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Mateřská škola speciální, Základní škola praktická a Základní škola speciální, Praha 9, Bártlova 83
Sídlo:	Bártlova 83, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice
IČO:	70 848 572
Identifikátor:	600 021 271
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Alžbětou Cíbochovou
Zřizovatel:	Hlavní město Praha
Místo inspekční činnosti:	Bártlova 83, Praha 9 – Horní Počernice Svépravická 701, Praha 9 – Hloubětín Litvínovská 300, Praha 9 - Prosek
Termín inspekční činnosti:	22. – 25. března 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost byla vykonána v základní škole podle § 174 odst. 2 písm. b), c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, k termínu inspekce (dále školský zákon).

Hodnocení souladu učebních dokumentů s právními předpisy podle § 185 odst. 1 školského zákona.

Inspekční činnost byla zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Aktuální stav školy

Organizace vykonává v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení činnost mateřské školy speciální, základní školy praktické, základní školy speciální (ZŠS), přípravného stupně základní školy speciální, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny - výdejny. K termínu inspekce se v 8 třídách vzdělávalo 47 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Kapacita součásti školy, v níž probíhala inspekční činnost, tj. základní škola speciální, byla v souladu s vývojovým trendem posledních let v nárůstu

počtu jejich žáků navýšena z původních 38 na 62. Po této úpravě škola lépe uspokojuje zájem rodičů o vzdělávání svých dětí v této škole.

Třídy ZŠS jsou situovány i ve dvou odloučených pracovištích. V areálu Dětského centra Paprsek hl. města Prahy ve Svěpravické ulici jsou v nově postavené budově zřízeny 4 třídy pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami, 2 třídy pro obdobně handicapované žáky jsou umístěny při mateřské škole speciální v Litvínovské ulici.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením, s charakterem středně těžkého až těžkého mentálního postižení v kombinaci s dalším, zpravidla smyslovým či tělesným, zajišťuje 8 učitelek, 3 nemají odborné vzdělání, 1 pedagožka si jej doplňuje studiem. Při výuce pomáhá 7 asistentek pedagoga s absolvovaným *kurzem pro asistenty pedagoga*, zaměstnaných na poloviční úvazek.

Činnost ZŠS a Dětského centra Paprsek je vzájemně propojena tak, aby optimálním způsobem naplňovala všechny potřeby žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami.

Výuka probíhá v 1. a 7. ročníku podle školního vzdělávacího programu (ŠVP) pro základní vzdělávání *Od teorie k praxi, od praxe k životu*. U většiny žáků v 2. - 6. a v 8. - 10. ročníku dle *Rehabilitačního vzdělávacího programu*, u několika podle *Vzdělávacího programu Pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy*. Tři žáci plní ze zdravotních důvodů povinnou školní docházku jiným způsobem (individuální vzdělávání a vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením).

Od minulého inspekčního hodnocení došlo k dalšímu významnému zlepšení prostorových a materiálních podmínek (viz text v kapitole *Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona*).

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Vzdělávací nabídka je deklarovaná v ŠVP, který reflektuje oba stupně postižení. Důraz je kladen především na rozvoj komunikativních, sociálních a pracovních schopností, včetně sebeobsluhy, které jim umožní najít vhodnou formu soužití s okolím. Promyšleně zvolená disponibilní časová dotace je na prvním stupni věnována předmětům v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a oblasti Člověk a zdraví, na 2. stupni jsou dotovány předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura a oblasti Člověk a zdraví. Disponibilní dotace výuky žáků s těžkým stupněm postižení je v rámci ŠVP užita k realizování předmětů speciálně pedagogické péče, speciálně terapeutických metod (muzikoterapie, arteterapie, relaxační techniky, bazální stimulace). Žáci využívají nabídku sportovních zájmových útvarů, *Tvořivé dílny* (výtvarný kroužek s terapeutickým významem) a spolupodílí se na příspěvcích do školního časopisu.

Poradenské služby zajišťují především Speciálně pedagogické centrum (SPC) Jedličkova ústavu při DC Paprsek v Hloubětíně, SPC Chotouňská a APLA. Pedagogové všem žákům vypracovávají kvalitní individuální vzdělávací plány (IVP) ve spolupráci s poradenskými zařízeními, které jsou pravidelně vyhodnocovány. Na poradenských službách se podílejí i výchovná poradkyně a metodička prevence sociálně patologických jevů. Na základě velmi dobrého *Minimálního preventivního programu* si žáci především osvojují základní kompetence v oblasti zdravého životního stylu, prevence před sociálně patologickými jevy, osobnostní a sociální rozvoj a výcvik v sociálně komunikativních dovednostech. Na realizaci se podílejí všichni zaměstnanci školy, vhodně jej doplňují i volnočasové aktivity.

Spolupráce s rodiči žáků při řešení případných problémů probíhá formou osobních schůzek s vyučujícími. Prostředí školy je bezpečné, což dokládá i nízký počet úrazů.

Sledovaná výuka spočívala v komplexním speciálně pedagogickém působení na tělesný a duševní vývoj žáků s respektováním jejich individuálních potřeb. Byla pojmána jako otevřený variabilní proces s ohledem na nutné improvizace podle momentálního naladění žáka. Konkrétní cíle i vzdělávací obsah podporovaly především rozvoj komunikačních, pohybových a jednoduchých pracovních dovedností. Žáci byli vedeni k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení, k orientaci v prostoru a schopnostem změnit polohu na pokyn, někteří pracovali na PC se speciálním výukovým programem a řešili úlohy na interaktivní tabuli. Ve třídách působily kromě pedagogů i asistentky pedagoga, u některých imobilních žáků rovněž pracovnice z Dětského centra Paprsek, které se věnovaly úkonům péče (dopomoc při svačině, přebalování, dopomoc při hygieně, provádění bazální stimulace aj.)

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků je vzhledem k charakteru jejich postižení velmi specifické. Standardní nástroje k jejich měření nejsou použitelné, stejně jako využití statistických dat a informací. Výsledky jsou posuzovány důsledně individuálně se zřetelem na jejich zdravotní stav. Hodnocení žáků probíhá při individuálních konzultacích s rodiči, měsíčně je jim poskytováno písemně v deníčcích, pololetně v rámci IVP. Rozbor výsledků je prováděn pravidelně na jednáních pedagogické rady. Veškeré hodnocení má pro žáky motivační a pro pedagogy diagnostickou funkci. Škola dlouhodobě vykazuje nadstandardní množství kulturních, vzdělávacích a sportovních akcí pro žáky. Organizuje závody v plavání, žáci se pravidelně účastní *olympiády pro speciální školy*, projektů *Mezinárodní hry mládeže a Mládež v akci*, workshopu *Globalista jazyků*, ekologické hry *Recyklohraní*, vystupují na *Festivalu integrace Slunce*, pořádají prodejní *Jarní výstavu*. Výrobky a obrazy žáků jsou pravidelně vystavovány v kavárně U Zeleného ptáka v Praze 4. Škola je zapojena i do většiny kulturních a společenských akcí v obci. Účast na řadě kulturních a sportovních akcí má pro žáky pozitivní integrační význam.

Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona

Ředitelka je ve funkci od roku 1994. Splňuje stanovené požadavky pro tuto činnost. Pružnému řízení přispívá každodenní spolupráce pedagogických pracovníků, pravidelné porady i vnitřní organizační směrnice. Vychází z reálně stanovené *Koncepce školy*, aktuální úkoly a pokyny účinně předává v měsíčních a týdenních plánech. Její práce svědčí o značné odborné erudici a empatii. Managerské kvality vedení jsou prověřovány i nutností řídit organizaci se dvěma odloučenými pracovišti. Doklady o *přijímání žáků ke vzdělávání*, *rozvrh vyučovacích hodin*, *ŠVP*, *třídní knihy*, *matrika*, *knihy úrazů* jsou vedeny v souladu s právními normami. Rovněž evaluační dokumenty *Vlastní hodnocení školy* a *Výroční zprávy o činnosti školy* jsou vypracovány v souladu s legislativou. Vedení školy si pravidelně ověřuje dotazníkovým šetřením spokojenost rodičů se vzděláváním a poskytovanými službami, vyhodnocení potvrzují velmi dobrý kredit školy. *Záznamy z jednání pedagogické rady* obsahují prodiskutovávání zásadních pedagogických dokumentů. Odstranitelným nedostatkem je skutečnost, že nedokládají projednávání obecných zjištění z hospitační i kontrolní činnosti a stanovení případných opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Během inspekce byly odstraněny některé chybějící náležitosti ve *školním řádu* (práva zákonných zástupců a některá práva žáků), takže nyní je v souladu s právním předpisem.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je zaměřeno na rozšíření a prohloubení kvalifikace i na získání kvalifikačních předpokladů.

Ve sledované výuce pedagogové využívali účinné výukové postupy a prostředky včetně výpočetní techniky. Při práci projevovali maximální míru zaujetí a empatie. Zařazovali vstupní i průběžnou motivaci (pochvaly, ocenění snahy i dílčího pokroku, zařazování mezipředmětových vztahů), užívali metodu řízeného rozhovoru s možností jednoduchých odpovědí, pro žáky s těžkým mentálním postižením uplatňovali alternativní způsoby komunikace (forma upravené znakové řeči). Začleňovali velké množství názorných pomůcek se zřetelem na maximální vizualizaci, rozvíjeli alternativní formy komunikace, kladli důraz na rozvíjení sebeobsluhy, podporovali rozvíjení smyslového vnímání užíváním doprovodných hudebních nástrojů.

Každodenní komunikace většiny rodičů s pedagogy při předávání žáků přispívá k jejich informovanosti a vzájemné spolupráci. Školská rada je seznamována se všemi příslušnými dokumenty a vyjadřuje k nim stanovisko. Škola pravidelně jedná s orgány sociálně právní ochrany mládeže, s Policií ČR a Městskou policií. Nadstandardní spolupráce je rozvíjena s ostatními školami v rámci Městské části Horní Počernice, převážně ve směru společně pořádaných kulturních akcí. Účinná je propagace akcí pořádaných školou v místním periodiku.

Finanční zdroje školy v posledních třech letech tvořily dotace ze státního rozpočtu (dále SR), účelové neinvestiční dotace ze SR (rozvojové programy), provozní a účelové dotace zřizovatele, finanční prostředky z doplňkové činnosti a sponzorské dary. Ze zjištěných skutečností lze konstatovat, že prostředky získané z rozvojových programů (zejména v roce 2009) přispěly ke zkvalitnění a zlepšení podmínek vzdělávání a k vyšší motivaci zaměstnanců. Finanční prostředky z doplňkové činnosti používá ke svému rozvoji. Vedení školy se aktivně podílí na zajištění finančních a materiálních sponzorských darů (např. dětská terapeutická židle TOBI). Do obnovy také zapojuje vlastní finanční zdroje, ze kterých se podílela na rekonstrukci sociálních zařízení v místě Bártlova.

Ze strany zřizovatele má škola dostatečnou podporu jak v rámci provozních výdajů, tak i v rámci účelových dotací (průkaz energetické náročnosti, asistenti pedagoga, odměny zaměstnanců, vybavení odborného pracoviště a protidrogová prevence). Finanční prostředky dotace projektu *Proti drogám 2010 – Zdravá škola* použila na adaptační pobyt žáků a přednášky. Podílí se také na obnově investic ve škole (Litvínovská). Hospodaření školy bylo vyrovnané. Vedení školy sleduje výdaje ve vybraných oblastech a přijímá opatření k efektivnímu čerpání finančních prostředků.

Na pracovišti Bártlova byl do cvičné kuchyňky pořízen nový bojler, do šatny nové skříňky a lavičky. Ve školní zahradě je vybudována malá naučná stezka se záhony, kompostér a skleník. Bylo zrekonstruováno sociální zařízení a postupně se vyměňuje osvětlení v učebnách. Ve Svěpravické pořídila vybavení tříd z vlastních zdrojů. V Litvínovské vznikla v roce 2010 drobnými stavebními úpravami další třída. V rámci materiální obnovy škola pořídila počítače (8 ks), notebook, 2 speciální dotykové monitory, interaktivní tabuli s příslušenstvím, kopírku, programové vybavení, televizory, digitální fotoaparát, sportovní a výtvarné potřeby, telefonní ústřednu a nábytek do tříd i kanceláří (lavice, stoly, židle, skříně). Kromě učebních pomůcek nakoupila také řadu kompenzačních a rehabilitačních pomůcek z finančních prostředků účelových dotací, jako např. kočárek, terapeutickou židli, houpadlo Hnízdo, relaxační polštář, speciální klávesnici a lis na papír, který využívá ve výtvarné a pracovní výchově.

Celkové hodnocení školy

Škola poskytuje velmi dobré vzdělávání. Vykazuje a dále rozvíjí náležité předpoklady pro úspěšné naplňování všech svých vzdělávacích programů.

ŠVP odpovídá zásadám a cílům školského zákona i rámcovému vzdělávacímu programu. Poradenská činnost je plně funkční a přispívá k celkové spokojenosti rodičů s poskytovanými službami.

Vzdělávání žáků se vyznačuje profesionálním empatickým přístupem pedagogů projevujícím se v maximálním individuálním přístupu a diferenciaci učiva dle potřeb a možností žáků. Spolupráce pedagogů školy a pracovníků Dětského centra Paprsek v rámci komplexní péče o žáky-klienty přispívá k účinné péči o žáky.

Přívětivé, estetické prostředí a vstřícné klima podporuje pozitivní vzájemné vztahy mezi žáky a učiteli i bezpečné prostředí pro vzdělávání.

Ředitelka školy disponuje dlouhodobou zkušeností v oblasti řízení, je iniciativní, uplatňuje kvalitní týmovou práci a účinně podporuje demokratické prostředí. Má výrazný osobní podíl na zlepšování podmínek vzdělávání i dodržování ekonomické efektivity. Vedení školy rozvíjí velmi četné a přínosné vztahy s řadou partnerů.

Škola používá efektivně, hospodárně a účelně finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu.

Pro chod školy, který musí být v souladu s právními předpisy, je třeba, aby ředitelka školy projednávala s pedagogickou radou všechna opatření týkající se vzdělávací činnosti školy dle § 164 odst. 2 školského zákona.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 20. dubna 2011 požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky nebo na e-podatelnu posta@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká, a v Pražském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 7. dubna 2011

(razítko)

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Jiří Wagner, v. r.

Mgr. Jana Frojdová, školní inspektorka

Frojdová, v. r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Černá I., v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Praze dne 8. 4. 2011

(razítko)

Mgr. Alžběta Cibochová, ředitelka školy

Cibochová, v. r.

Příloha inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Úplné znění zřizovací listiny ve znění usnesení Zastupitelstva Hlavního města Prahy č. 12/14 ze dne 13. 12. 2007 s účinností od 1. 1. 2008
2. Rozhodnutí MŠMT č. j. 19 988/2010-21 ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení ze dne 1. 9. 2010 s účinností od 1. 9. 2010
3. Rozhodnutí MŠMT č. j. 22 876/2010-21 ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení ze dne 1. 12. 2010 s účinností od 1. 12. 2010
4. Potvrzení ve funkci ředitelky školy č. j. SKU-08/55/2004 ze dne 5. 2. 2004
5. Výkaz o Základní škole S 3-01 podle stavu k 30. 9. 2010, k 30. 9. 2009, k 30. 9. 2008
6. Výkaz o ředitelství škol R 13-01 podle stavu k 30. 9. 2010, k 30. 9. 2009, k 30. 9. 2008
7. *Koncepce školy* k termínu inspekce
8. *Plán kontrolní činnosti* k termínu inspekce
9. Měsíční plán 2010-2011
10. Minimální preventivní program k termínu inspekce
11. Individuální vzdělávací plány
12. Kniha úrazů vedená od 14. 9. 1995 k termínu inspekce
13. Přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků za poslední 3 roky
14. Školní matrika k termínu inspekce
15. Personální dokumentace pedagogů – doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání k termínu inspekce
16. Školní řád k termínu inspekce
17. *Vnitřní předpisy pro ZŠ praktickou a ZŠ speciální 2010-2011*
18. Rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2010/2011 k termínu inspekce
19. Doklady o přijímání žáků k termínu inspekce
20. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální *Od teorie k praxi, od praxe k životu* platný od 1. 9. 2010
21. Záznamy z pedagogických rad za školní roky 2009/2010, 2010/2011 k termínu inspekce
22. *Vlastní hodnocení školy za období 2007-2008 až 2009-2010*
23. Zápisy z jednání školské rady k termínu inspekce
24. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2009/2010 a 2008/2009
25. Třídní knihy pro školní rok 2010/2011 k termínu inspekce
26. Výběr třídních knih za školní rok 2009/2010
27. Rozpočtová opatření pro roky 2008, 2009 a 2010
28. Finanční vypořádání dotací poskytnutých ze SR v letech 2008, 2009 a 2010
29. Výkazy zisku a ztráty ke dni 31. 12. 2008, 2009 a 2010
30. Čtvrtletní výkazy o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2008, 2009 a 2010
31. Výpisy zápisů z účetnictví školy za roky 2008, 2009 a 2010
32. Rozbory nákladů za roky 2008, 2009 a 2010

Zpracoval

V Praze dne 7. dubna 2011

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Jiří Wagner, v. r.

Převzala

V Praze dne 8. 4. 2011

Mgr. Alžběta Cíbochová, ředitelka školy

Cíbochová, v. r.

Připomínky ředitelky školy

D. m. rok

Připomínky byly/nebyly podány.